

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
художньо-графічний факультет
кафедра технологічної та професійної освіти

МАТЕРІАЛИ

**І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ ТА МИСТЕЦТВІ»

23-24 травня 2024 р.

м. Одеса

УДК: 001.895 [378+7.05+7] (08)

Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (*протокол № 17 від 27.06.2024 р.*)

Рецензенти:

Бредньова Віра Петрівна, кандидат технічних наук, професор кафедри
нарисної геометрії та інженерної графіки Одеської державної академії
будівництва та архітектури;

Бартенева Ірина Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Інноватика в освіті, дизайні та мистецтві : матеріали I Всеукраїнської
науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 23-24 травня
2024 року. Одеса: Університет Ушинського, 2024. 121 с.

До збірника ввійшли матеріали I Всеукраїнської науково-практичної
конференції «Інноватика і освіті, дизайні та мистецтві», яка відбувалася у
Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» 23-24 травня 2024 року.

Матеріали конференції відображають науково-дослідницькі та
методико-орієнтовані підходи та сучасні тенденції, щодо використання
різноманітних інновацій, актуальних проблем в освіті, дизайні та мистецтві в
контексті сьогодення.

Збірник призначений для науковців (докторанти, аспіранти,
магістранти), здобувачів вітчизняних та зарубіжних закладів вищої освіти,
педагогічних працівників різних типів закладів освіти, художників,
дизайнерів, представників творчих спілок, арт-ринку.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності в
текстах доповідей несуть їх автори.

© Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського», 2024

© Колектив авторів, 2024

**СЕКЦІЯ 3. ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНОМУ МИСТЕЦТВІ
ТА ДИЗАЙНІ**

Спасскова О. П.

ТВОРЧИЙ ПРОЦЕС В ЦИФРОВОМУ ЖИВОПИСІ

114

Туляєв В. В.

МОТИВИ І ІНТЕРЕСИ СТУДЕНТІВ ЩОДО ТЕОРІЇ РИСУНКУ І
ЖИВОПИСУ ВИЩОЇ ШКОЛИ

117

СЕКЦІЯ 3 ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНОМУ МИСТЕЦТВІ ТА ДИЗАЙНІ

ТВОРЧИЙ ПРОЦЕС В ЦИФРОВОМУ ЖИВОПИСІ

Спасскова Олена Павлівна

*кандидат мистецтвознавства, асистент
кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва
та графіки Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
м. Одеса, Україна*

Ключові слова: цифровий живопис, комп'ютерна графіка, графічний планшет, графічний редактор.

Сучасні технології впливають на динаміку розвитку художніх процесів у всіх видах мистецтва. У результаті взаємовпливу та взаємозалежності інформаційно-комп'ютерних технологій та мистецтва зростає рівень технологізації мистецтва та естетизації технологій. З погляду формоутворення в мистецтві ці процеси призводять до проникнення суто технологічних форм у художню сферу.

Дослідники по-різному визначають однакові процеси створення живописних робіт у віртуальній реальності. Найчастіше зустрічаються такі поняття як цифровий живопис, комп'ютерна графіка, цифрове образотворче мистецтво, цифровий комп'ютерний живопис тощо. Так, наприклад, термін «комп'ютерна графіка» дослідники визначають як вид мистецтва, що поєднує естетику малюнка, живопису та композиції з технічними можливостями створення двовимірних та тривимірних зображень різного характеру (растрових, векторних та ін.) [1, с. 98].

Водночас цифровий живопис визначають як вид сучасного образотворчого мистецтва, що пов'язаний із передачею зорових образів за допомогою відтворення на екрані пікселів. Створення електронних зображень здійснюється не шляхом рендерингу комп'ютерних моделей, а внаслідок використання людиною комп'ютерних імітацій традиційних інструментів художника. Цифровий живопис – форма мистецтва, що розвивається, і в якій

імітуються традиційні техніки малювання. Імітації таких матеріалів, як акварель, олійна фарба тощо, наносяться на віртуальне полотно за допомогою цифрових інструментів – графічного планшета та стилуса у графічному редакторі [2].

Таким чином, у віртуальному процесі малювання характерні для образотворчого мистецтва художні методи реалізуються з використанням цифрових технологій. Потужний стрибок у розвитку комп'ютерної техніки та цифрових технологій справив безпрецедентний вплив на художню культуру і всі види традиційного мистецтва, і, навіть, стимулював зародження нових різновидів мистецтва.

Порівнюючи особливості творчого процесу при створенні цифрового та нецифрового живопису, можна дійти висновку, що художник, який традиційно працює пензлем на полотні, і цифровий художник, який працює стилусом на графічному планшеті, фактично використовують одні й ті самі засоби (колерит, світлотінь, композиція, перспектива тощо). Однак, цифровий живопис має також безліч відмінних рис, які значно змінюють сутність художнього процесу. Цифровий художній образ може бути змінено або модифіковано будь-коли. Реалізуючи художній задум, ідею, художник може безліч разів видозмінювати твір, зберігаючи при цьому кожен варіант як окремих оригінал. Технологічні прориви сприяли зародженню та розвитку цифрового живопису. Наприклад, завдяки необмеженій колірній гамі в графічних редакторах реалізація художнього задуму художника стала більш комфортабельним заняттям, що дозволяє втілювати ідею без традиційних інструментів, пензлів, фарб тощо.

Звісно, є й відмінності. На противагу традиційному живопису на полотні, художник, створюючи цифрові віртуальні картини, заздалегідь не знає, який розмір матиме його твір після візуалізації. Саме тому, при роботі над композицією художник змушений створити таке зображення, яке зберегло б свої художньо-естетичні якості в досить широких межах масштабування. Таким чином, на відміну від чітко встановленого розміру полотна у традиційному живописі, цифровий художник будує композицію у відносних величинах.

Але, попри всі нововведення, цифровий живопис дотримується практично всіх законів академічного живопису. Наприклад, художник, який працює з цифровим малюнком, використовує закони тональної,

повітряної та лінійної перспективи, як і художник, який працює з академічним живописом. Поетапна робота над художнім твором зберігається й у цифровому малюнку. Спершу художник декількома простими лініями позначає основні риси майбутнього малюнка (начерк). Після цього може йти конструктивний малюнок і робота зі світлотінню. Останній етап роботи – це колір. У більшості випадків цифрові художники – це люди, які здобули академічну художню освіту.

На якому обладнанні працює цифровий художник? Зараз на світовому ринку є досить різноманітні моделі графічних планшетів. Найбільш популярні серед цифрових художників – планшети компанії Wacom. Також для цифрового живопису існує безліч комп'ютерних програм, але, безумовно, найпоширеніша з них – Adobe Photoshop. Слід зазначити, що ця програма була створена ще наприкінці 1980-х років, але й в наші дні Photoshop зберігає лідерство серед графічних редакторів.

Інтернет – це величезна галерея для цифрових художників, де можна показати свої роботи мільйонам глядачів та одночасно дізнатися про реакцію людей на них. Саме у цій галереї художник знаходить потенційних покупців своїх творів. Здебільшого, покупці цифрового мистецтва – це видавництва, дизайнерські, ігрові та анімаційні студії. Розвиток інформаційно-комп'ютерних технологій сприяв зростанню технологічності мистецтва, а мистецтво та художнє мислення, своєю чергою, стимулювали естетичність нових технологій, особливо інтернет-технологій.

Резюмуючи все вищевикладене, можна відзначити, що зародження та розвиток технології цифрового живопису сильно впливає на більшість сфер сучасного образотворчого мистецтва. Твори цифрового живопису – такий самий арт-продукт образотворчого мистецтва, як і інші, але створений за допомогою взаємодії комп'ютерних технологій та образотворчого мистецтва, де художній процес реалізується головним чином не на полотні, а на віртуальній площині планшета або монітора комп'ютера.

Реалізуючи творчий задум, художник може багато разів видозмінювати твір, зберігаючи при цьому кожен варіант як окремий оригінал. Цифровий художній образ може бути змінено будь-коли. Також, у цифровому живописі поняття геометричного розміру твору втрачає сенс. Тому, що на відміну від чітко встановлених параметрів

полотна у традиційному живописі, цифровий художник створює композицію у відносних величинах. Сучасне образотворче мистецтво та технології розвиваються в умовах взаємовпливу та взаємозалежності. Діалектика розвитку культури та мистецтва стимулює вдосконалення та подальший розвиток цифрових технологій у художній творчості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Battiato S., Blasi G., Farinella G., Gallo G. Digital Mosaic Frameworks. An Overview. Computer Graphics Forum. 2007. Vol. 26. № 4. P. 794–812. URL: <https://www.dmi.unict.it/~battiato/download/CGForum.pdf> (дата звернення: 10.05.2024).
2. Digital painting. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Digital_painting (дата звернення: 10.05.2024).

МОТИВИ І ІНТЕРЕСИ СТУДЕНТІВ ЩОДО ТЕОРІЇ РИСУНКУ І ЖИВОПИСУ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Туляєв Володимир Володимирович

кандидат педагогічних наук,

викладач кафедри технологічної та професійної освіти

*Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
м. Одеса, Україна*

Ключові слова: теорія, рисунок, живопис, мотив, інтерес.

В умовах стрімкого науково-технічного прогресу та розвитку соціальних взаємовідносин у сучасному суспільстві в навчальному процесі вищих навчальних закладів художнього профілю загострюється проблема у оволодінні теоретичним змістом рисунку і живопису. Оскільки у значній кількості студентів традиційно існує певний пріоритет у опануванні саме практичними навичками створення графічних і живописних робіт над вивченням відповідного теоретичного змісту, адже для багатьох студентів більш важливим виявляється саме ефективне опанування суто практичними навичками володіння художніми матеріалами як графічними та й живописними.